

Seyahat acentesi belgelendirilemeyen giderlerin gider ve indirimi, belge düzeni

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	39044742-130-2175
Tarih	08.09.2014

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

MÜKELLEF HİZMETLERİ KDV GRUP MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : 39044742-130-2175

08/09/2014

Konu : Seyahat acentesi belgelendirilemeyen giderlerin gider ve indirimi, belge düzeni

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, seyahat acentesi olarak faaliyet gösteren firmanızın yapmış olduğu bir kısım harcamaları (müze giriş bedeli, teleferik taşıma bedeli, fayton ücreti vb.) belgelendiremediği ve belgelendirilemeyen söz konusu giderlerin indirim konusu yapılamadığı belirtilmekte olup, belgesiz tur harcamalarının giderleştirilmesinin ve buna ilişkin yüklenilen katma değer vergisi (KDV) tutarlarının indirim konusu yapılmasının mümkün olup olamayacağı hususunda görüş talep edilmektedir.

1) GELİR VE KURUMLAR VERGİSİ KANUNLARI YÖNÜNDEN:

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun "Vergiden Muaf Esnaf" başlıklı 9 uncu maddesinde;

" Ticaret ve sanat erbabından aşağıda yazılı şekil ve suretle çalışanlar gelir vergisinden muaftır.

...

4. Nehir, göl ve denizlerde ve su geçitlerinde toplamı 50 rüsum tonilatoya (50 rüsum tonilato dahil) kadar makinesiz veya motorsuz nakil vasıtaları işletenler; hayvanla veya bir adet hayvan arabası ile nakliyecilik yapanlar (Bu bentte yazılı ölçüler, birlikte yaşayan eşlerle velayet altındaki çocuklar hakkında veya ortaklık halindeki işletmelerde, bu kimselerin veya ortaklığın işlettiği vasıtalar toplu olarak nazara alınmak suretiyle tespit edilir);

...

Ticari, zirai veya mesleki kazancı dolayısı ile gerçek usulde Gelir Vergisine tabi olanlar ile yukarıda sayılan işleri Gelir ve Kurumlar Vergisi mükelleflerine bağlılık arz edecek şekilde yapanlar esnaf muaflığından faydalanamazlar.

...

Bu muaflığın Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü madde uyarınca tevkif suretiyle kesilen vergiye şümulü yoktur. " hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan 67 Seri Nolu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin (III-3) bölümünde, "Bilindiği üzere, 9 uncu maddenin 4 numaralı bendinde, "bir adet hayvan arabası ile nakliyecilik yapanlar", esnaf muaflığının şümulüne alınmışlardır. Bu vasıtaların insan veya eşya naklinde kullanılmaları, bir veya birkaç hayvanla çekilmeleri, muaflığın uygulanmasında önemi haiz değildir. Bu bakımdan, tek vasıta ile nakliyecilik yapanların mutlak surette muaflıktan faydalanmaları; birden fazla vasıta çalıştıranlar götürü usulde mükellefiyete gireceklerinden bunların vergilerine esas olacak matrahın, tek vasıta için takdir olunan kazancın vasıta sayısına çarpılmak suretiyle tespiti lâzım gelir." açıklamasına yer verilmiştir.

Öte yandan, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında vergi tevkifatı yapmak zorunda olanlar ile tevkifata tabi tutulacak ödemeler belirtilmiş, anılan fıkranın (13) numaralı bendinin (d) alt bendinde ise esnaf muaflığından yararlananlara mal ve hizmet alımları karşılığı yapılan ödemelerden diğer hizmet alımları (a, b ve c alt bentleri hariç olmak üzere mal ve hizmet bedelinin ayrılamaması hali de bu kapsamdadır) için % 10 oranında tevkifat uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun "Safî Kurum Kazancı" başlıklı 6 ncı maddesinde; "(1) Kurumlar Vergisi, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safî kurum kazancı üzerinden hesaplanır.

(2) Safi kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümleri uygulanır..." hükmüne yer verilmiştir.

Bu hükme göre, kurum kazancının tespitinde 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 40 ıncı maddesi ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesinde yazılı giderlerin indirim konusu yapılması mümkündür.

Diğer taraftan, Gelir Vergisi Kanununun "İndirilecek Giderler" başlıklı 40 ıncı maddesinin birinci bendinde, ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderlerin safı kazancın tespitinde indirim konusu yapılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, bir adet faytonla faytonculuk faaliyetinde bulunan şahısların ticari, zirai veya mesleki kazancı dolayısıyla gerçek usulde gelir vergisi mükellefi olmaması ve yapılan faaliyetin gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine bağlılık arz etmemesi şartıyla Gelir Vergisi Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (4) numaralı bendi uyarınca esnaf muaflığından yararlanmaları mümkün bulunmakta olup, söz konusu kişilere aynı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında sayılan kişi veya kuruluşlarca verdikleri hizmet karşılığında yapılacak ödemeler üzerinden anılan fıkranın (13/d) numaralı bendi gereğince gelir vergisi tevkifatı yapılacaktır.

2) VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN:

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 227 nci maddesinde, bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsik edileceği hükme bağlanmış; 229 uncu ve müteakip maddelerinde vergi mükelleflerinin düzenleyeceği belgeler sayılmış ve 234 üncü maddesinde ise; "Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabının ve çiftçilerin vergiden muaf esnafa;

Yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları emtia için tanzim edip işi yapana veya emtiayı satana imza ettirecekleri gider pusulası vergiden muaf esnaf tarafından verilmiş fatura hükmündedir. Bu belge, birinci ve ikinci sınıf tüccarların, zati eşyalarını satan kimselerden satın aldıkları altın, mücevher gibi kıymetli eşya için de tanzim edilir.

Gider pusulası, işin mahiyeti, emtianın cins ve nev'i ile miktar ve bedelini ve iş ücretini ve işi yaptıran ile yapanın veya emtiayı satın alan ile satanın adlarıyla soyadlarını (Tüzel kişilerde unvanlarını) ve adreslerini ve tarihi ihtiva eder ve iki nüsha olarak tanzim ve bîr nüshası işi yapana veya malı satana tevdi olunur.

Gider pusulaları, seri ve sıra numarası dâhilinde teselsül ettirilir" hükmü yer almıştır.

Diğer taraftan, aynı Kanunun 228 inci maddesinde, "Aşağıdaki giderler için ispat edici kağıt aranmaz:

1- Örf ve teamüle göre bir vesikaya istinat ettirilmesi mutata olmayan müteferrik giderler;

2- Vesikanın teminine imkan olmayan giderler;

3- Vergi kanunlarına göre götürü olarak tespit edilen giderler.

1 ve 2 numaralı fıkralarda yazılı giderlerin gerçek miktarları üzerinden kayıtlara geçirilmesi ve miktarlarının işin genişliğine ve mahiyetine uygun bulunması şarttır." hükmüne yer verilmiştir.

Bu itibarla, seyahat acentesi olarak faaliyet gösteren firmanızın gerçekleştirdiği turlara ilişkin olarak yaptığı ve belgelendiremediğini ifade ettiğiniz müze giriş bedeli ve teleferik gibi giderlerin Vergi Usul Kanununun 228 inci maddesi kapsamında değerlendirilmesi mümkün olmayıp, söz konusu yerlere giriş esnasında bilet verildiği açıktır.

Bu nedenle, müze ve teleferik gibi biletle girilen yerlerden alınması gereken vesikalar olmadan bu yerler için yapılmış giderlerin kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınması mümkün değildir.

Diğer taraftan, esnaf muaflığından yararlanan faytonculara yapılan ödemelerin tevsiki için şirketinizce gider pusulası düzenlenmesi gerekmektedir.

3) KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

3065 sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun;

-17/4-a maddesinde, Gelir Vergisi Kanununa göre vergiden muaf esnaf ile basit usulde vergilendirilen mükellefler tarafından yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'den istisna olduğu,

-29/1-a maddesinde, KDV mükelleflerinin faaliyetlerine ilişkin olarak kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen KDV'yi bu Kanunda aksine bir hüküm olmadıkça indirebilecekleri,

-30/d maddesinde, Gelir ve Kurumlar Vergisi kanunlarına göre kazancın tespitinde indirimi kabul edilmeyen giderler dolayısıyla ödenen katma değer vergisinin indirim konusu yapılamayacağı,

-34/1 maddesinde, yurt içinden sağlanan veya ithal olunan mal ve hizmetlere ait KDV'nin alış faturası veya benzeri vesikalar ve gümrük makbuzu üzerinde ayrıca gösterilmek ve bu vesikalar kanuni defterlere kaydedilmek şartıyla indirilebileceği,

-53 üncü maddesinde, bu Kanunda geçen fatura ve benzeri vesikalar tabirinin Vergi Usul Kanununda düzenlenen vesikaları ifade ettiği,

hükme bağlanmıştır.

Buna göre, müze ve teleferik gibi biletle girilen yerlerden alınması gereken vesikalar olmadan bu yerler için yapılmış giderlerin kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınması mümkün

olmayacağından, firmanızın belgelendiremediği bu kapsamdaki harcamalara ait KDV nin de KDV Kanununun 30/d maddesine istinaden indirim konusu yapılması mümkün bulunmamaktadır.

Öte yandan, esnaf muafiyetinden faydalanan faytoncuların yapmış olduğu teslim ve hizmetler KDV Kanununun 17/4-a maddesine göre KDV den istisnadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 17.09.2026